

Literatürden Özetler ve Yorumlar

Çocuk Cerrahisi ve Çocuk Ürolojisinde Güncel Makalelerden Seçmeler

**Çocuk Cerrahisi makalelerini derleyen ve yorumlayan:
Emil Mammadov**

Yakın Doğu Üniversitesi, Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, Lefkoşa, KKTC

Comparison of non-invasive physiological assessment tools between simple and perforated appendicitis in children

Shahi N ve ark.

Pediatric Surgery International 2021;37:851-857

Akut apandisitli çocukların tedavisinde, telafi edici rezerv indeksi (CRI) ve pediatrik yaşa göre ayarlanmış şok indeksi (SIPA) gibi invaziv olmayan fizyolojik rezerv ölçümlerinin rolü bilinmemektedir. CRI, merkezi hacim durum kaybını sürekli olarak izlemek için nabız oksimetresi dalga formlarını kullanan, sınıfında ilk olan bir algoritmadır. SIPA, doğrulanmış ve çocuklar için kalibre edilmiş sürekli olmayan bir şok ölçüsüdür. CRI değerleri 1 (normovolemi) ile 0 (hayatı tehdit eden hipovolemi) arasında değişmektedir. SIPA, kalp atış hızının sistolik kan basıncına bölünmesiyle hesaplanır ve yaşa özel eşik değerlere göre normal veya anormal olarak sınıflandırılır. Bu çalışmada akut apandisit şüphesi olan çocuklar (2-17 yaş) prospektif olarak 2014'ten 2015'e kadar tek bir merkeze kaydedilmiştir. Hastalar CIPHEROX CRI™ M1 nabız oksimetresi ile izlenmiştir. Bu çalışmada basit ve perfore apandisit için tek değişkenli ve çok değişkenli regresyon modelleri geliştirilmiştir. Hastaların neredeyse yarısında (45/94, %48) perfore apandisit vardı. Tek değişkenli analizde, basit ve perfore apandisitli çocuklarda medyan giriş CRI değeri anlamlı olarak daha yüksek (0.60'a karşı 0.33, $p<0.001$) ve ED SIPA değerleri anlamlı olarak daha düşük bulunmuştur (0.90'a karşı 1.10, $p=0.002$). Çok değişkenli modelde ise, basit ve perfore apandisitli hastalarda fizyolojik durumdaki farklılıklar arasında yalnızca CRI anlamlı bulunmuştur. Yazarlara göre, CRI basit ve perfore apandisitli çocukların erken tedavisine doğru bir şekilde yol gösterici

olarak kullanılabilir, invaziv olmayan bir fizyolojik rezerv ölçümüdür.

Optimal timing for Soave primary pull-through in short-segment Hirschsprung disease: A meta-analysis

Westfal M ve ark.

Journal of Pediatric Surgery, 2021;56:439-445

Kısa segment Hirschsprung hastalığı olan bebeklerde endorektal pull-through (ERPT) cerrahisi için optimal yaş, daha erken cerrahiye doğru bir eğilim ile değişmektedir. Bununla birlikte, ameliyatın zamanlamasının fonksiyonel sonuçları etkileyip etkilemediği konusu belirsizliğini korumaktadır. Bu çalışmada NCBI PubMed veritabanı, kısa segment Hirschsprung hastalığı için ilk Soave ERPT'yi takiben hastaların fonksiyonel sonuçlarını analiz eden 2000-2019 yılları arasında yayınlanan makaleler taranmış ve her yazı için ilgili yazardan ham veriler elde edilmiştir. Meta-analize toplam 780 bebek dahil edilmiştir. Kabızlık hastalarının %1.0-31.7, soiling %1.3-26.0, anastomoz darlığı %0.0-14.6 ve anastomoz kaçağı %0.0-3.4 olarak tespit edilmiştir. ERPT'deki yaşla ilgili olarak ise, ilk düzeltici cerrahi sırasında daha küçük bebeklerde soiling, darlık ve kaçak oranları daha yüksekti. Alt grup analizinde, ilk düzeltici cerrahide 2,5 aydan küçük olan hastalarda soiling (%25.9'a karşı %11.4, $p<0.01$), darlık (%10'a karşı %1.7, $p<0.01$) ve kaçak oranları (%5.5'e karşı %1.3, $p<0.01$) daha yüksekti. Bu çalışmanın bulgularına göre, endorektal pull-through ameliyatının 2,5 aylıktan küçük hastalarda daha kötü fonksiyonel sonuçlar doğuracağı düşünülmekte ve bu popülasyon-

da cerrahinin zamanlaması hakkında daha fazla çalışma yapılması gerektiğini vurgulanmaktadır.

Yorumumuz: Sfinkter kas kompleksinin gelişimi devam eden bebeklerde Soave gibi uzun süreli anal germe yapılan ameliyatların erken yapılmasının sakıncaları daha önceki kongrelerimizden birinde hararetle bir şekilde tartışılmış ve bebeğin büyümesini beklemenin daha faydalı olacağı vurgulanmıştı. Bu çalışma o tartışmaları verilerle destekleyecek niteliktedir.

One-year impact of a bowel management program in treating fecal incontinence in patients with anorectal malformations

Wood R ve ark.

Journal of Pediatric Surgery, In Press Accepted Manuscript

Anorektal malformasyonları (ARM) olan birçok hasta, yaşam boyu süren fekal inkontinans veya şiddetli kabızlık sorunlarını tedavi etmek için bir bağırsak yönetim programına (BYP) ihtiyaç duymaktadır. Bu çalışmada bağırsak yönetim programının sonuçlarının sürdürülebilirlik değerlendirilmesi amaçlanmıştır. 2015–2019 yıllarında BYP programına katılan ARM'li çocuklarda retrospektif inceleme yapılmıştır. BYP'nin başlangıcında ve programın tamamlanmasından 1 yıl sonra fekal kontinans (Baylor kontinans skalası), kabızlığı (Cleveland Kabızlık Skorlama Sistemi), üriner semptomları (Vancouver Semptom Skoru) ve Pediatrik Yaşam Kalitesini (PedsQL) ve sağlıkla ilişkili hayat kalitesi (HRQOL) gibi standartlaştırılmış tanımlar ve doğrulanmış araçlar kullanılmıştır. Ortanca yaşı 6,7 (4,9–10,1) olan 222 ARM'li hastanın 149'u (%67.1) hasta rektal veya antegrad lavmanla ve 73'ü (%32.9) oral laksatif ile tedavi edilmiştir. Birinci yılda 150 kişi (%70.4) temizdi ve bunların %72.7'si lavman ve %27.3'ü laksatif kullanıyordu ($p = 0.08$). 148 hastanın 109'u (%73,6) lavmanla temizdi. 66 hastanın 41'i (%62,1) ise istemli bağırsak hareketleri ve laksatif ve temizdi. Temiz olan grupta Baylor Kontinans Ölçeği (25'e 13.0, $p < 0.000000002$), Vancouver (11'e 6, $p = 0.0110$) puanlarında iyileşme ve toplam PedsQL HRQL (78-85) ve PedsQL HRQL fiziksel işlevi (86-92) ve PedsQL HRQL psikososyal alan (77-82) klinik olarak anlamlı iyileşme saptanmıştır. Cleveland (10'a karşı 9, $p = 0.31$) kabızlık skorunda herhangi bir gelişme görülmemiştir. Bu çalışmanın sonuçlarına göre yo-

ğun bir BYP, ARM'de fekal inkontinans yönetiminde önemli faydalar sunmakta ve ayrıca üriner inkontinans ve işeme konusunda hastanın yaşam kalitesini iyileştirdiği görülmüştür. Bu değişikliklerin en az bir yıl boyunca sürdürülebilir olduğu da gözlenmiştir

Patient selection for pediatric gastrostomy tubes: Are we placing tubes that are not being used?

Jackson J ve ark.

Journal of Pediatric Surgery, In Press Accepted Manuscript

Gastrostomi tüpü (GT) yerleştirilmesinden fayda görebilecek pediatrik hastaları belirlemek zor olabilir. Bu çalışmadaki hipotez birçok GT'nün 6 ay sonra artık kullanılmayacağını üzerine kurulmuştur. 2014 ile 2020 tarihleri arasında üçüncü basamak bir çocuk hastanesinde 18 yaşından küçük yatan hastalarda gastrostomi açılması olguları incelenmiştir. GT'lerinin yüzde 15'i (22/142), ameliyat sonrası altı aydan az kullanılmıştır. Kısa süreli GT kullanımının medyan süresi 1,6 aydı (0,9–3,4 ay). Kısa süreli GT'lerin travmatik beyin hasarı (TBH) olan hastalarda (%18,2'ye karşı %4,2, $p=0,03$) ve adlesanlarda (≥ 12 yaşında, %22.7'ye karşı %4,0, $p = 0,005$) yerleştirilmesi daha yüksek orandaydı. Gastrokütanöz fistül kapatılması hastaların ($n = 6/18$) %33.3'ünde gerekliydi ve hasta başına medyan toplam hastane ücretleri 29.989 dolardı. Yatan hasta olarak yerleştirilen pediatrik bu çalışmanın sonuçlarına göre gastrostomilerin yüzde 15'i altı aydan az süre boyunca, ve daha yaygın olarak adolesan ve TBH hastalarında kullanılmıştır. Kısa süreli GT'leri olan hastaların üçte biri gastrokütanöz fistülün kapatılmasını gerektirmiştir. Yazarlara göre adolesan ve TBH hastalarında, cerrahi GT yerleştirme yerine kısa süreli nazogastrik tüp (NGT) beslemelerden yararlanılabilir.

Same-day discharge after laparoscopic appendectomy for non-perforated appendicitis is safe and cost effective

Kashyap M ve ark.

Pediatric Surgery International (2021) 37:859–863

Bu çalışmanın amacı perforasyon olmayan apandisit nedeniyle laparoskopik apandektomi yapılan ve ameli-

yattan kısa bir süre sonra ve bir gece gözlem sonrası eve taburcu edilen hastaların sonuçlarını ve hastane ücretlerini karşılaştırmaktı. Temmuz 2015 – Haziran 2019 tarihleri arasında ameliyattan kısa bir süre sonra taburcu olan hastaların (aynı gün taburcu, [AGT] grubu) ile hastanede bir gece kaldıktan sonra taburcu edilen hastaların (gece gözlem grubu) postoperatif (30 günlük) acil servis ziyaretleri, hastaneye yeniden yatışlar ve tekrar ameliyat gereksinimi karşılaştırılmıştır. Perfore apandisit ve / veya hastanede 1 gecedan fazla yatışı olan hastalar çalışma dışında tutulmuştur. Dört yıllık çalışma süresi içinde 1957 laparoskopik apendektomi yapıldığı tespit edilmiş ve uygun olmayan vakalar dışlandıktan sonra , gece gözlem grubuna 930 hasta ve AGT grubuna 511 hasta dahil edilmiştir. Ortalama yaş ve ortalama ameliyat süresi her iki grupta da benzerdi (sırasıyla 11.5 (SD 3.6)/11.8 (SD 3.5) yıl ve 35 (SD 13)/33 (SD 12) dakika). Gece gözlem grubunda 24 acil servis ziyareti görülmüştür (% 2.6). On altı hasta (%1.7) acil servisten taburcu edilmiş ve 8'i (%0.9) yeniden hastaneye yatırılmıştır. AGT grubunda 11 (%2.1; P = 0.61) acil servis ziyareti görülmüştür. Altı hasta (%1.1; P = 0.41) acil servisten taburcu edilmiş ve 5'i (%1; P = 0.82) yeniden yatış gerektirmiştir. AGT grubundaki 11 acil servis ziyaretinin altısı ameliyat sonrası 5. gün veya sonrasında, beşi (%1) ise apendektomiden sonraki ilk

3 gün içinde gerçekleşti. Bu beş hasta muhtemelen bir gece yatırılması gerekirken yanlışlıkla apendektominin aynı gününde taburcu edilmiş olanlardı. Gece gözlem grubunda tekrar ameliyat gereksinimi olmadı, ancak AGT grubunda 3 reoperasyon gereksinimi doğdu (%0.6, P = 0.01). Tekrar ameliyatların nedenleri (iki barsak tıkanıklığı ve bir barsak perforasyonu) hiçbir şekilde ilk taburcu olma zamanı ile ilgili değildi. AGT grubunda ve gece gözlem grubunda hasta başına ortalama hastane ücretleri önemli ölçüde farklıydı (sırasıyla 32.450 dolar ve 35.420 dolar (%9'dan fazla fark, P < 0.01)). Bu çalışmanın sonuçlarına göre perfore olmayan apandisit nedeniyle laparoskopik apendektomi yapılan sağlıklı çocuklar, kısa bir gözlem süresinden sonra operasyonun aynı günü evlerine taburcu edilebilirler. Bu yaklaşım güvenlidir ve daha fazla postoperatif acil servis ziyareti veya hastaneye yeniden yatış ile sonuçlanmaz. Ayrıca hastalar erken taburcu edildiğinde önemli bir maddi fayda sağlandığı da görülmüştür.

Yorumumuz: Bu çalışmanın bir benzeri kongrelerimizden birinde de sunulmuş ve yoğun eleştiri almıştı. Bu yaklaşım konusunda daha fazla veriye ihtiyaç olduğu aşıkardır. Ancak sağlık sisteminin devlet tarafından sürekli sübvansede edilerek idame ettirilmeye çalışılan ülkemizde hasta yatışının kısalması hem çocuklarımızın hem de devletimizin faydasına olacaktır.

Çocuk ürolojisi makalelerini derleyen ve yorumlayan:

Sibel Tiryaki

Gaziantep Cengiz Gökçek Kadın-Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Gaziantep

---

Fragility index of recently published meta-analyses in pediatric urology: A striking observation

Anand, S., Kainth, D.

Cureus, 2021;13(7)

Özellikle çocuk ürolojisinde metaanalizlerin sayısı giderek artmaktadır. Bu çalışmada çocuk ürolojisinde yapılmış metaanalizlerin güvenilirlik ve gücünü ortaya koymak için metaanalizlerin incelediği çalışmaların kırılma indeksi hesaplanmıştır. Journal of Pediatric Urology dergisinde yayınlanan son 20 metaanaliz incelenmiş, sadece yedisine dahil edilmiş çalışmaların kırılma indeksi hesabına uygun olduğu görülmüştür. Ortanca kırılma indeksi 5 (3-13) ve

%59'unun kırılma indeksi 5'ten küçük saptanmıştır. Yazarlar, mevcut metaanalizlerin güvenilirliğinin ve gücünün düşük olduğunu gösterirken metaanaliz yazarları bilgi kirliliğine sebep olmamak için PRISMA kılavuzlarına uyulmasını ve AMSTAR2 gibi araçlar ile yayın öncesi değerlendirme yapmayı önermektedirler.

Yorumumuz: Bilimsel kanıt düzeyinin yüksek olması ve emek dışında kaynak gerektirmemesi günümüzde birçok yazarın metaanalizlere yönelmesine sebep olmuştur. Bu çalışmada çocuk ürolojisinde yayınlanan metaanalizlerin kırılma indeksi hesaplanmıştır. Kırılma indeksi, değiştiğinde çalışmanın istatistiksel önemini yitirmesini sağlayacak olgu sayısını ifade eder. Meta-kırılma indeksi ise metaanalizin için-

den çıkarıldığında metaanalizin anlamlılığını değiştiren çalışma sayısını ifade eder. Düşük olması metaanalizin güçlülüğünü gösterir ancak değerlendirirken önemli olan hangi çalışmanın buna sebep olduğudur. Aksi bulgu tarafında kalan küçük çalışmalar metaanalizin sonucunu değiştiriyorsa bu o metaanalizi güçsüz kılar. Bu yüzden metaanalizlerin kırılganlığının değerlendirilmesi daha inceliklidir. Bu çalışmada metaanalizler yalnız içerdikleri çalışmaların kırılganlık indeksleriyle kabaca incelenmiştir ancak çoğunda beşten daha az sayıda olgunun sonucu değiştiriyor olması çok dikkat çekicidir. Bilimsel kaynak olarak güvendiğimiz metaanalizlerin geçerliliğinin ancak incelediği yayınlar kadar olduğunu, metaanalizlere dikkatle yaklaşılması gerektiğini vurgulayan önemli bir yazı olduğu düşünülmüştür.

Long-term fate of the upper urinary tract and its association with continence in exstrophy patients

Sinatti C, Spinoit AF, Raes A, ve ark.

Journal of Pediatric Urology, 2021 (yayın aşamasında)

Literatürde mesane ekstrofi olguların uzun dönem böbrek fonksiyonlarına dair çok az çalışma bulunmaktadır. Bu retrospektif çalışmada mesane ekstrofi olguların mevcut son hidronefroz, kreatinin ve glomerüler filtrasyon hızı (GFR) kayıtları incelenerek bu soruya cevap aranmaya çalışılmıştır. Ayrıca kontinans sağlamanın üst üriner sistem hasarına etkisinin olup olmadığı değerlendirilmiştir. 1990-2019 arasında takip edilmiş 49 hasta çalışmaya dahil edilmiş olup 42'si kontinandır. Ortanca 18 yıl izlem süresi bildirilmiştir. Hidronefroz sadece iki hastada hafif dereceli saptanmıştır. Renal fonksiyon açısından iki grup arasında fark saptanmasa da kontinans hastalarda vezikoureteral reflü sıklığı daha yüksek bulunmuştur.

Yorumumuz: Cerrahideki gelişmelerle uzun dönem sonuçlar giderek daha önem kazanmaktadır. Bu çalışma retrospektif basit bir analizle mesane ekstrofi hastalarda üst üriner sistemde etkilenme oranının düşük olduğunu gösterirken, kontinans hastalarda vezikoureteral reflü sıklığındaki artışa dikkat çekmekte, kontinans için çabalarırken üst üriner sistemi korumanın unutulmaması gerektiğini vurgulamaktadır.

Adolescent and young adult Urogenital outcome following childhood hypospadias repair: Perfection revisited

Tack LJ, Springer A, Riedl S, ve ark.

The Journal of urology, 2021 (yayın aşamasında)

Bu çalışmada hipospadias onarımının uzun dönem sonuçları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu amaçla iki merkezde opere olmuş 16-21 yaş arası hipospadias hastaları çalışmaya davet edilmiş ve sağlıklı gönüllülerden bir kontrol grubu oluşturulmuştur. Olgular üroflovetri, üç ayrı anket (hastanın penis görünümü konusunda algısı, erektil fonksiyon ölçęği ve ejakülasyon sorunlarıyla ilgili olmak üzere) ve fizik muayene (fistül, skar, gerilmiş penis uzunluğu ve HOPE ölçęğini içeren) ile değerlendirilmiştir. Ayrıca hastalardan kurvatür değerlendirilmesi için ereksiyon halinde iki fotoğraf ile başvurusu istenmiştir. Ortanca yaşı 18 olan 193 hasta ile 50 kontrol çalışmaya dahil edilmiştir. Vakaların %75'i distal hipospadias olmasına karşın %53'ünde işeme ya da cinsel fonksiyon verilerinin standardın altında olduğu saptanmıştır. Hastaların %39'unda birden fazla girişim gerekmiştir. İlginç bir bulgu 1 yaş altında opere edilen hastalarda birden fazla girişim oranının daha yüksek olmasıdır. Ayrıca, genital görünüm konusunda hastalar ve cerrahlar arasında görüş ayrılığı olduğu görülmüştür.

Yorumumuz: Son dönemde artan uzun dönem sonuç çalışmaları, hastaları uzun dönem takip etmenin önemini göstermektedir. İyi kurgulanmış ve önemli veriler sunan bu çalışma distal hipospadias onarımının dahil uzun dönemde standardın altında sonuçları olabileceğini, cerrahi başarımızın zannettiğimiz kadar iyi olmayabileceğini göstermektedir.

Sexual function and dysfunction in individuals with spina bifida: A systematic review

Hughes TL., Simons KL, Tejwani R, ve ark.

Urology, 2021 (yayın aşamasında)

Bu sistematik derlemede spina bifidalı hastaların cinsel fonksiyon sorunlarının irdelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla 2019'a kadar elektronik kaydı olan bu konuda yayınlanmış tüm çalışmalar değerlendirmeye alınmıştır. Toplam 513 çalışma saptanmış, tam metni

olmayan 476 çalışma ve sonrasında farklı sebeplerle 13 çalışma daha elenmiş; son analizde 23 çalışma derlemeye dahil edilmiştir. Toplamda 12-75 yaş arasındaki (4 çalışmada yaş bildirilmemiş) 1441 olgunun (816 erkek ve 625 kadın) verileri elde edilmiştir. Çalışmaların hepsinin farklı değerlendirme yöntemleri kullandığı görülmüştür. En sıklıkla değerlendirilenler erkeklerde ereksiyon ve kadınlarda orgazm sorunlarıdır. Erkeklerde %12-88 oranında erektil disfonksiyon, kadınlarda %28-63 oranında orgazm olamama bildirilmiştir. Yazarlar bu konudaki çalışmaların yetersiz olmasının yanı sıra bu grubun değerlendirilmesi için özel ölçekler gerektiğine dikkat çekmektedir.

Yorumumuz: Sağlık ve kontinans konusundaki gelişmelere rağmen spina bifida hastaları için cinsellikle ilgili problemler halen ikinci planda tutulmaktadır. Bu çalışma hem sorunun büyüklüğünü hem de değerlendirme konusundaki yetersizliği ortaya koymaktadır.

olgu sayısını ifade eder. Meta-kırılabilirlik indeksi ise metaanalizin içinden çıkarıldığında metaanalizin anlamlılığını değiştiren çalışma sayısını ifade eder. Düşük olması metaanalizin güçlü olduğunu gösterir ancak değerlendirirken önemli olan hangi çalışmanın buna sebep olduğudur. Aksi bulgu tarafında kalan küçük çalışmalar metaanalizin sonucunu değiştiriyorsa bu o metaanalizi güçsüz kılar. Bu yüzden metaanalizlerin kırılabilirliğinin değerlendirilmesi daha inceliklidir. Bu çalışmada metaanalizler yalnız içerdikleri çalışmaların kırılabilirlik indeksleriyle kabaca incelenmiştir ancak çoğunda beşten daha az sayıda olgunun sonucu değiştiriyor olması çok dikkat çekicidir. Bilimsel kaynak olarak güvendiğimiz metaanalizlerin geçerliliğinin ancak incelediği yayınlar kadar olduğunu, metaanalizlere dikkatle yaklaşılması gerektiğini vurgulayan önemli bir yazı olduğu düşünülmüştür.

Fragility index of recently published meta-analyses in pediatric urology: A striking observation

Anand S, Kainth D.
Cureus, 2021;13(7)

Özellikle çocuk ürolojisinde metaanalizlerin sayısı giderek artmaktadır. Bu çalışmada çocuk ürolojisinde yapılmış metaanalizlerin güvenilirlik ve gücünü ortaya koymak için metaanalizlerin incelediği çalışmaların kırılabilirlik indeksleri hesaplanmıştır. *Journal of Pediatric Urology* dergisinde yayınlanan son 20 metaanaliz incelenmiş, sadece yedisine dahil edilmiş çalışmaların kırılabilirlik indeksi hesabına uygun olduğu görülmüştür. Ortanca kırılabilirlik indeksi 5 (3-13) ve %59'unun kırılabilirlik indeksi 5'ten küçük saptanmıştır. Yazarlar, mevcut metaanalizlerin güvenilirliğinin ve gücünün düşük olduğunu gösterirken metaanaliz yazarken bilgi kirliliğine sebep olmamak için PRISMA kılavuzlarına uyulmasını ve AMSTAR2 gibi araçlar ile yayın öncesi değerlendirme yapmayı önermektedirler.

Yorumumuz: Bilimsel kanıt düzeyinin yüksek olması ve emek dışında kaynak gerektirmemesi günümüzde birçok yazarın metaanalizlere yönelmesine sebep olmuştur. Bu çalışmada çocuk ürolojisinde yayınlanan metaanalizlerin kırılabilirlik indeksi hesaplanmıştır. Kırılabilirlik indeksi, değiştiğinde çalışmanın istatistiksel önemini yitirmesini sağlayacak

Long-term fate of the upper urinary tract and its association with continence in exstrophy patients

Sinatti C, Spinoit AF, Raes A, ve ark.

Journal of Pediatric Urology, 2021 (yayın aşamasında)

Literatürde mesane ekstrofi olguların uzun dönem böbrek fonksiyonlarına dair çok az çalışma bulunmaktadır. Bu retrospektif çalışmada mesane ekstrofi olguların mevcut son hidronefroz, kreatinin ve glomerüler filtrasyon hızı (GFR) kayıtları incelenerek bu soruya cevap aranmaya çalışılmıştır. Ayrıca kontinans sağlamanın üst üriner sistem hasarına etkisinin olup olmadığı değerlendirilmiştir. 1990-2019 arasında takip edilmiş 49 hasta çalışmaya dahil edilmiş olup 42'si kontinandır. Ortanca 18 yıl izlem süresi bildirilmiştir. Hidronefroz sadece iki hastada hafif dereceli saptanmıştır. Renal fonksiyon açısından iki grup arasında fark saptanmasa da kontinans hastalarda vezikoureteral reflü sıklığı daha yüksek bulunmuştur.

Yorumumuz: Cerrahideki gelişmelerle uzun dönem sonuçlar giderek daha önem kazanmaktadır. Bu çalışma retrospektif basit bir analizle mesane ekstrofi hastalarda üst üriner sistemde etkilenme oranının düşük olduğunu gösterirken, kontinans hastalarda vezikoureteral reflü sıklığındaki artışa dikkat çekmekte, kontinans için çabalarla üst üriner sistemi korumanın unutulmaması gerektiğini vurgulamaktadır.

Adolescent and young adult urogenital outcome following childhood hypospadias repair: Perfection revisited

Tack LJ, Springer A, Riedl S, ve ark.

The Journal of urology, 2021 (yayın aşamasında)

Bu çalışmada hipospadias onarımının uzun dönem sonuçları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu amaçla iki merkezde opere olmuş 16-21 yaş arası hipospadias hastaları çalışmaya davet edilmiş ve sağlıklı gönüllülerden bir kontrol grubu oluşturulmuştur. Olgular ürofloometri, üç ayrı anket (hastanın penis görünümü konusunda algısı, erektil fonksiyon ölçeği ve ejakülasyon sorunlarıyla ilgili olmak üzere) ve fizik muayene (fistül, skar, gerilmiş penis uzunluğu ve HOPE ölçeğini içeren) ile değerlendirilmiştir. Ayrıca hastalardan kurvatür değerlendirilmesi için ereksiyon halinde iki fotoğraf ile başvurusu istenmiştir. Ortanca yaşı 18 olan 193 hasta ile 50 kontrol çalışmaya dahil edilmiştir. Vakaların %75'i distal hipospadias olmasına karşın %53'ünde işeme ya da cinsel fonksiyon verilerinin standardın altında olduğu saptanmıştır. Hastaların %39'unda birden fazla girişim gerekmiştir. İlginç bir bulgu 1 yaş altında opere edilen hastalarda birden fazla girişim oranının daha yüksek olmasıdır. Ayrıca, genital görünüm konusunda hastalar ve cerrahlar arasında görüş ayrılığı olduğu görülmüştür.

Yorumumuz: Son dönemde artan uzun dönem sonuç çalışmaları, hastaları uzun dönem takip etmenin önemini göstermektedir. İyi kurgulanmış ve önemli veriler sunan bu çalışma distal hipospadias onarımının dahil uzun dönemde standardın altında sonuçları olabileceğini, cerrahi başarımızın zannettiğimiz kadar iyi olmayabileceğini göstermektedir.

Sexual function and dysfunction in individuals with spina bifida: A systematic review

Hughes TL, Simmons KL, Tejwani R, ve ark.

Urology, 2021 (yayın aşamasında)

Bu sistematik derlemede spina bifidalı hastaların cinsel fonksiyon sorunlarının irdelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla 2019'a kadar elektronik kaydı olan bu konuda yayınlanmış tüm çalışmalar değerlendirilmeye alınmıştır. Toplam 513 çalışma saptanmış, tam metni olmayan 476 çalışma ve sonrasında farklı sebeplerle 13 çalışma daha elenmiş; son analizde 23 çalışma derlemeye dahil edilmiştir. Toplamda 12-75 yaş arasındaki (4 çalışmada yaş bildirilmemiş) 1441 olgunun (816 erkek ve 625 kadın) verileri elde edilmiştir. Çalışmaların hepsinin farklı değerlendirme yöntemleri kullandığı görülmüştür. En sıklıkla değerlendirilenler erkeklerde ereksiyon ve kadınlarda orgazm sorunlarıdır. Erkeklerde %12-88 oranında erektil disfonksiyon, kadınlarda %28-63 oranında orgazm olamama bildirilmiştir. Yazarlar bu konudaki çalışmaların yetersiz olmasının yanı sıra bu grubun değerlendirilmesi için özel ölçekler gerektiğine dikkat çekmektedir.

Yorumumuz: Sağkalım ve kontinans konusundaki gelişmelere rağmen spina bifida hastaları için cinsellikle ilgili problemler halen ikinci planda tutulmaktadır. Bu çalışma hem sorunun büyüklüğünü hem de değerlendirme konusundaki yetersizliği ortaya koymaktadır.